

öğrenci taşıma ihalesinde şöförün akrabasını serviste gözetmen olarak kullanması nedeni ile ihale sözleşmesinin tek taraflı olarak fesh edilirmi ?

13. Daire 2019/1672 E. , 2019/1701 K.
"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2019/1672

Karar No:2019/1701

TEMYİZ EDEN (DAVALI) :

VEKİLİ :

KARŞI TARAF (DAVACI) :

VEKİLİ :

İSTEMİN_KONUSU : ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: ...-...-... yerleşim yerlerinden ... ilçe merkezindeki ortaöğretim okulları ile imam hatip ortaokuluna öğrenci taşıma işine ait 09/10/2017 tarihli sözleşme ile ...-...-... yerleşim yerlerinden ... İlkokulu ve ... Ortaokuluna öğrenci taşıma işine ait 07/09/2017 tarihli sözleşmenin, davacı hakkında yürütülen soruşturma raporuna istinaden 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 21. ve 28. maddeleri uyarınca tek taraflı olarak feshedilmesine ilişkin 'nın

13/03/2018 tarih ve E.523645 sayılı işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce verilen kararda; davacı ile davalı idare arasında öğrenci taşıma işine ilişkin sözleşme imzalandığı, davacının komşusu ... tarafından, davacının, gelini ... ile birlikteliğinin olduğu ve öğrenci taşıma işi yapmasının sakıncalı olduğu yönünde şikayet dilekçesi verildiği, yapılan soruşturma neticesinde davacı ile davalı idare arasında imzalanan sözleşmelerin davalı idare tarafından 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 21. ve 28. maddeleri uyarınca tek taraflı olarak feshedildiği, Kanunun 21. maddesinde, yüklenicinin, ihale sürecinde Kamu İhale Kanunu'na göre yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu sözleşme yapıldıktan sonra tespit edilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceğinin düzenlendiği, davacıya isnat edilen fiilin ise davacının özel hayatına ilişkin olduğu, davacının taşıma işi sırasında öğrencilere ya da diğer okul personeline yönelik bir fiil ve eyleminin söz konusu olmadığı, davacıya atfedilen olayın 4735 sayılı Kanun'un 17. maddesinde yer alan yasak fiil ve davranışlar arasında da yer almadığı anlaşıldığından dava konusu işlemde sebep unsuru yönünden hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka aykırı bulunarak işlemin iptaline karar verilmiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Dosyanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesi uyarınca görevli ve yetkili olan Konya Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesi uyarınca incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a maddesinde, dilekçelerin görev ve yetki yönünden inceleneceği belirtilmiş; 15/1-a maddesinde, 14. maddenin 3/a bendine göre idari yargının görevli olduğu konularda görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesine karar verileceği kurala bağlanmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 6545 sayılı Kanun'la değişik 45. maddesinin birinci fıkrasında, idare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabileceği, ancak, konusu beş bin Türk lirasını geçmeyen vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu, bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamayacağı, son fıkrasında ise ivedi yargılama usulüne tabi olan davalarda istinaf yoluna başvurulamayacağı belirtilmiştir.

2577 sayılı Kanun'a 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen "İvedi yargılama usulü" başlıklı 20/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklarda söz konusu yargılama usulünün uygulanacağı; (g) bendinde ise, verilen nihaî kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen "2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı ... Köy ve Köyaltı Yerleşim Birimlerindeki Taşımali Eğitim Kapsamına Alınan İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerini 182 İş Günü 14 Taşıma Merkezi Okullara Taşıma Servisi İşi" ve "2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerini 7 Taşıma Merkezi 157 İş Günü Taşıma Servisi İşi" ihaleleri sonucunda davacı ile 07/09/2017 ve 09/10/2017 tarihli hizmet alımı sözleşmelerinin imzalandığı, davacı

hakkında, komşusu ... tarafından verilen 03/11/2017 tarihli şikâyet dilekçesi üzerine yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda ... İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nce 23/02/2018 tarihli soruşturma raporunun düzenlendiği, söz konusu raporda davacının orta okul ve lise düzeyindeki öğrencileri taşıma işi yaptığı ve davranışının öğrencileri etkileyeceği, davacının fiilinin 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 21. ve 28. maddeleri kapsamında yer aldığı, bu nedenle yapılan sözleşmelerin feshedilmesi ve bir daha görevlendirilmemesi yönünde kanaat bildirildiği, davalı idare tarafından söz konusu soruşturma raporu uyarınca davacı ile imzalanan sözleşmelerin idarece tek taraflı olarak feshedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı, ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla dava konusu işlemin iptaline karar verildiği, bu karara karşı davalı idarece 12/10/2018 tarihli dilekçe ile Konya Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf başvurusunda bulunulduğu, ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla, "...dava konusu işlemin, konusu ve nedenleri göz önünde bulundurulduğunda; her ne kadar zaman yönünden ihale sonrasında tesis edilmiş ise de, ihale sürecine ilişkin tesis edilen işlemlerin "ihale işlemleri kapsamında" kabul edilmesi ve yargılama usulünün 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi uyarınca belirlenmesi gerekmektedir... İvedi yargılama konusu bir işleme yönelik olarak açılmış davada verilen kararın doğrudan temyize tâbi, istinaf yolu kapalı bir karar olması..." gerekçesine yer verilerek davalı idarenin istinaf başvurusunun incelenmeksizin reddine; temyiz incelemesiyle görevli Danıştay'a gönderilmek üzere dava dosyasının Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Aktarılan düzenlemelere göre ivedi yargılama usulüne tâbi olan uyuşmazlıklarla ilgili olarak ilk derece mahkemelerince verilen kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulabileceği, bunlar dışında kalan uyuşmazlıklarla ilgili olarak verilen kararlara karşı kural olarak istinaf kanun yoluna başvurulabileceği, ancak 2577 sayılı Kanun'un 46. maddesinde tahdidî olarak sayılan uyuşmazlıklarla ilgili kararlara karşı

istinaf kanun yolundan sonra temyiz kanun yoluna da başvurulabileceği açıktır.

Bu noktada mahkeme kararına karşı istinaf kanun yoluna mı, yoksa temyiz kanun yoluna mı başvurulabileceğinin belirlenmesi için öncelikle uyuşmazlığın ivedi yargılama usulüne tâbi olup olmadığının tespiti zorunludur. 2577 sayılı Kanun'a 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen "İvedi yargılama usulü" başlıklı 20/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklarda ivedi yargılama usulünün uygulanacağı kurala bağlandığından, ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklardan ne anlaşılması gerektiğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

6545 sayılı Kanun'un 18. maddesinin gerekçesinde, "İdari yargıda davaların tümü aynı usul takip edilmek suretiyle sonuçlandırılmaktadır. Ancak idari davaların bazıları, niteliği itibarıyla diğerlerinden farklıdır. Bu tür davaların geciktirilmeksizin karara bağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan, gecikerek karar verilmesinde hem idare hem de davacılar bakımından katlanılması zor ya da imkânsız sonuçlar doğuracak sınırlı sayıdaki dava türünün, diğerlerine göre daha ivedi bir şekilde sonuçlandırılması gerekmektedir. Yargısal sürecin, süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale, özelleştirme, acele kamulaştırma uyuşmazlıklarından kaynaklanan bazı davaların ivedilikle sonuçlandırılmaması hâlinde, hukuki belirsizlik doğmasına neden olunmaktadır. Madde ile Avrupa örneklerinde olduğu gibi idari yargılamaya ivedi yargılama usulü kurumu kazandırılmaktadır." açıklamalarına yer verilmiştir. Kanun'un gerekçesinde de ifade edildiği üzere, sınırlı sayıdaki dava türü ivedi yargılama usulüne tâbidir. Nitekim gerekçede ihaleyle bağlantılı tüm işlemlerin değil, yargısal sürecin süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale uyuşmazlıklarının bu yargılama usulüne tâbi kılındığı vurgulanmıştır.

Öte yandan, ihale işlemlerine ilişkin idari usulü düzenleyen temel kanunlardan olan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 4. maddesinde, ihalenin, "Bu Kanun'da yazılı usul ve şartlarla

işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri”, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 4. maddesinde ise, “Bu Kanun’da yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri” ifade ettiği belirtilmiş olup, bu kanunî tanımlamalar ve istikrar kazanan içtihatlar dikkate alınarak ihale ilanı ile başlayıp sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan süreçte idarece tesis edilen işlemlerin ivedi yargılama usulüne tâbi ihale işlemleri olduğunun kabulü gerekir.

Kanun gerekçesinde de ifade edildiği üzere, sınırlı sayıdaki dava türü ivedi yargılama usulüne tâbidir. Nitekim gerekçede ihaleyle bağlantılı tüm işlemlerin değil, yargısal sürecin süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale uyuşmazlıklarının bu yargılama usulüne tâbi kılındığı vurgulanmıştır.

Uyuşmazlıkta, davalı idarece gerçekleştirilen ihaleler sonucunda davacı ile 07/09/2017 ve 09/10/2017 tarihli hizmet alımı sözleşmelerinin imzalandığı, sözleşmelerin imzalanmasından sonra, sözleşmeye konu işin yürütülmesi sırasında 03/11/2017 tarihli dilekçe ile davacı hakkında şikayette bulunulduğu, anılan şikayet üzerine düzenlenen soruşturma raporuna istinaden davacı ile imzalanan sözleşmelerin idarece tek taraflı olarak feshedilmesine ilişkin dava konusu işlemin tesis edildiği, anılan işlemde ihale sürecine ilişkin herhangi bir gerekçeye yer verilmediği görülmektedir.

Bu itibarla, ihale sürecinin tamamlanmasından sonraki aşamaya ilişkin olan ve öncelikle sonuçlandırılması özel önem taşıyan uyuşmazlık olarak nitelendirilmesine imkân bulunmayan, sözleşmenin imzalanmasından sonra ortaya çıkan bir sebebe dayanarak tesis edilen, sözleşmenin idarece tek taraflı feshine ilişkin işlemde kaynaklanan dava konusu uyuşmazlığın çözümü ivedi yargılama usulü kapsamında yer almadığından,

istemin Konya Bölge İdare Mahkemesi'nce karara bağlanması gerekmektedir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenle,

1. Temyiz isteminin GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE,

2. Dosyanın istinaf incelemesinde görevli ve yetkili Konya Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmek üzere ... İdare Mahkemesi'ne iadesine, 15/05/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.